

Za najkasnije desetak dana Viši sud u Beogradu treba da donese presudu po tužbi koju je Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu (RERI) podneo protiv Elektroprivrede Srbije (EPS) zbog zagađenja vazduha sumpor dioksidom i ugrožavanja zdravlja ljudi radom termoelektrana Nikola Tesla i Kostolac.

U tužbi se ističe da su emisije sumpor dioksida i do šest puta veće od dozvoljenih maksimuma propisanih Nacionalnim planom za smanjenje emisija (NERP), a zvanični podaci koji su korišćeni u tužbi RERI-ja potiču od samog EPS-a.

Tužbe je podneta u januaru prošle godine, a RERI je sudu dostavio i dva nalaza veštaka kojim potvrđuje svoju tužbu - jedan nalaz su uradili tehnički eksperti iz Nemačke, a drugi pulmolog, lekar specijalista, koji se odnosi na zdravstveni aspekt:

“Mi tužimo EPS zato što su emisije sumpor dioksida, koji je štetan i opasan po zdravlje ljudi višestruko veće nego što su dozvoljene. Nalazi lekara specijalista pokazuje da su takve emisije, u toj količini koje EPS emituje opasne po zdravlje ljudi i da od toga umire i oboljeva svake godine veliki broj ljudi. I ta zagađenja nažalost nemaju granice, ne počinje negde zagađenje, a negde se završava. Ovo deluje na čitav region, pa i na čitavu Evropu”, kaže za Glas Amerike predsednik UO RERI-ja **Jovan Rajić** i objašnjava da je tužba podneta na osnovu Zakona o obligacionim odnosima i da je ovo prva tužba ove vrste koja je podneta za 50 godina, koliko ovakav propis postoji:

“Smatramo da je naša tužba osnovana, da su dokazi i argumenti koji su ponuđeni neupitni, ali naravno je na sudu je da te dokaze ceni i na kraju odluči o tome. Ono što je bitno reći jeste da je ovo trostepeni postupak imajući u vidu vrstu spora i vrednost spora, tako prvostepeno je nadležan Viši sud, a onda naravno do Vrhovnog kasacionog, pa i međunarodne instance koja stoji na raspolaganju nakon ovoga. Tako da ja verujem da će ovo biti jedna duga borba”.

Prema rečima Rajića, presuda Višeg suda biće presedan i u pravnom smislu, ali i presedan i prekretnica kada je u pitanju odnos prema zagađenju i odnos prema zdravlju ljudi u Srbiji. Presuda treba da sadrži dva elementa, a u prvom sud treba da utvrdi da li su emisije sumpor dioksida is srpskih termoelektrana veće od dozvoljenih. Takođe, ukoliko se utvrdi da su emisije veće sud bi trebalo da naloži EPS-u da se uskladi sa dozvoljenim emisijama sumpor dioksida, kaže Rajić i dodaje da je RERI otišao i korak dalje od podnošenja tužbe:

“Ponudili smo tri alternativna rešenja kako može da dođe do smanjenja zagađenja. Naši eksperti iz Nemačke su ponudili rešenja kako može da dođe do smanjenja i da se ukalupe u granice maksimalnih emisija. To su tri alternativna rešenja od kojih ni jedno ne podrazumeva zatvaranje termoelektrana, i to je važno reći zbog svih eventualnih manipulacija da mi eventualno hoćemo da sada odmah zatvorimo termoelektrane, da

hoćemo da energetski sistem Srbije kolabira”, kaže Jovan Rajić.

Inače, prema zvaničnim podacima termoelektrane u Srbiji su tokom 2018, 2019. i 2020. godine emitovale oko 300 hiljada tona sumpor dioksida godišnje, iako je prema NERP-u dozvoljeno emitovanje najviše 55 hiljada tona godišnje. U 2021. godini emisija sumpor dioksida je smanjena na 250 hiljada tona, što je i dalje višestruko iznad dozvoljenih vrednosti, piše Glas Amerike.